vergadering **C159**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie

van 9 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

Vlaams Parlement

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de onredelijke moeilijkheden bij de overstap van gezinnen van de noodleverancier naar een nieuwe energieleverancier
– 1592 (2021-2022)
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over problemen bij de leverancierswissel na het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier
– 1618 (2021-2022) 3

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het subsidiëren van de omvorming van fossiele brandstoffen naar uitstootvrij bouwmateriaal
– 1622 (2021-2022) 9

VRAAG OM UITLEG van Bart Claes aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de intentie van de Vlaamse Regering om de elektriciteitsfactuur te doen dalen door een knip in de groenestroomcertificaten
– 1676 (2021-2022) 12

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de moeizame uitrol van energiedelen
– 1679 (2021-2022) 18

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de onredelijke moeilijkheden bij de overstap van gezinnen van de noodleverancier naar een nieuwe energieleverancier
– 1592 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over problemen bij de leverancierswissel na het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier
– 1618 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, naar aanleiding van het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier is een zeer grote groep consumenten automatisch naar de noodleverancier verhuisd. Ondertussen is gebleken dat de grote meerderheid daarvan een nieuwe leverancier heeft gevonden, maar een aantal van de mensen zit nog altijd vast bij de noodleverancier, en dus ook aan zeer negatieve, onvoordelige voorwaarden en zeer dure contracten. Vaak wordt gezegd dat dat klanten zijn die te lang stilzitten en te weinig moeite doen om een nieuwe leverancier te vinden, en die dus eigenlijk die hoge factuur een beetje aan zichzelf te wijten hebben omdat ze te passief blijven.

Ondertussen blijken bij de ombudsman nogal wat klachten binnen te komen van gezinnen die een maand of langer geleden wel degelijk een toezegging hebben gekregen van een nieuw contract bij een nieuwe leverancier, maar van wie dat contract nog altijd niet in werking is getreden, de facto niet is ingevoerd in het systeem door de nieuwe leverancier, waardoor ze dus ten onrechte en ondanks gemaakte beloften blijven zitten bij de dure noodleverancier.

Naar aanleiding van deze informatie heb ik toch eens verder gekeken en geïnformeerd bij de ombudsman en in de directe omgeving. Er blijken nogal wat gevallen te zijn, nog los van de Vlaamse Energieleverancier, waar mensen via de V-test, via groepsaankopen of op allerlei andere manieren een contract afsluiten bij een nieuwe leverancier, en dan vaststellen dat een of twee maanden en soms nog later dat contract nog altijd niet in werking is getreden, omdat de leverancier het niet heeft ingevoerd in het datasysteem, of dat het daar blijft vasthangen.

Dat is een onaanvaardbare tekortkoming in het systeem, een onaanvaardbare manier voor het systeem om te werken. Het is duidelijk dat er moet worden gekeken waar de verantwoordelijkheid daarvoor ligt. Zijn het de leveranciers die beloften doen die ze niet waarmaken? Vertoont het IT-systeem haperingen waardoor beloften niet kunnen worden waargemaakt? In ieder geval vind ik het eigenaardig dat de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) daartegen tot nu toe niet heeft opgetreden. Hoe dan ook is in het Energiedecreet voorzien dat het vlot regelen van die overstappen een verantwoordelijkheid is van de leveranciers en dat de VREG erop moet toezien dat dat correct gebeurt.

Minister, is het u bekend dat daar toch wat problemen mee zijn? Hoe groot moeten we die inschatten? Is de VREG daarmee bezig? Zo niet, waarom wordt daar niet tegen opgetreden? Het is te gemakkelijk om mensen verantwoordelijk te maken voor hun eigen overstap, als die overstap in de praktijk niet blijkt te lukken en dat er beloften worden gedaan die niet worden waargemaakt.

Minister, graag wat antwoorden op die vragen. Op dit moment is het zo dat het voor heel wat gezinnen, specifiek de mensen die bij de noodleverancier zitten, een

hoop geld kost, terwijl ze wel hebben gedaan wat ze hadden moeten doen, maar gewoon niet krijgen waar ze recht op hebben.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Na het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier trad Fluvius gelukkig op als noodleverancier. Niemand is zonder energie komen te zitten. We hebben er ondertussen ook voor gezorgd dat dit op een iets langere termijn mogelijk is, maar dat gaat gepaard met hoge tarieven. Daarom ook werd aangeraden om zo snel mogelijk te veranderen van leverancier.

Indien dit vóór 7 januari gebeurde, was het engagement dat er geen aanrekening zou komen vanuit Fluvius, en dat men vanaf de datum van het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier via de nieuwe leverancier zou worden beleverd en gefactureerd.

Veel mensen hebben dat gedaan – en gelukkig maar –, maar er bereiken ons nu echter heel veel berichten van klanten die alsnog hoge facturen van noodleverancier Fluvius hebben gekregen, niettegenstaande ze kunnen aantonen dat ze al in de eerste dagen na het faillissement overgeschakeld zijn op een nieuwe leverancier.

Ondertussen heb ik ook al te horen gekregen dat er rechtzettingen van dergelijke gevallen zijn gebeurd, maar dan vaak op basis van protesten van een individuele klant. Het moet niet echt de bedoeling zijn dat mensen alleen maar na protest krijgen waar ze recht op hebben en wat er is afgesproken.

Minister, bent u op de hoogte van deze problematiek? Hoeveel oude klanten van de Vlaamse Energieleverancier zijn er ondertussen nog niet overgestapt naar een andere leverancier? Hoeveel zitten er op dit moment nog bij Fluvius? Welke inspanningen zijn er gedaan en worden er nog gepland om deze klanten te bereiken? Hebt u hierover reeds contact gehad met de leveranciers de Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven (FEBEG) en/of Fluvius, belangrijke actoren in deze zaak? Welke acties zult u ondernemen om dit aan te pakken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, uiteraard zijn we op de hoogte van deze problematiek. Wie binnen de maand het nieuwe contract regelde, kon het nieuwe contract bij heel wat leveranciers laten aansluiten op het gestopte contract van de failliete Vlaamse Energieleverancier. Zo konden ze dat hoge tarief van Fluvius vermijden.

Volgens mijn informatie zijn er fouten gebeurd bij een aantal van die nieuwe contracten. De gegevens van de leveranciers over de overstap van de klant zijn niet altijd tijdig doorgekomen tot bij Fluvius. Soms zijn er ook klanten die niet hebben gemeld dat ze van de Vlaamse Energieleverancier komen, zodat er geen startdatum kon worden ingevuld. Zolang Fluvius geen gepaste startdatum ontvangt, moeten ze die huishoudens nog als klanten van de noodleverancier beschouwen en sturen ze hun een factuur op. Fluvius heeft ons verzekerd dat ze die fouten sowieso zullen rechtzetten. Ik neem aan dat deze problematiek bij de evaluatie van het hele systeem wordt meegenomen.

Fluvius heeft geen zicht op het aantal klanten dat momenteel onvrijwillig geblokkeerd zit bij de noodleverancier. Zit de oorzaak bij de leverancier, of bij de klant zelf, dat is een vraagteken.

Ondertussen heeft 94 procent, misschien wel 95 procent, van de klanten van de Vlaamse Energieleverancier een andere leverancier gevonden. Er is dus nog een kleine 6 procent waarvoor Fluvius nog geen bericht heeft ontvangen met betrekking tot het overstappen naar een andere leverancier. Die 6 procent wordt opgebeld of gemaild.

Hierbij een overzicht van de acties: bellen, mailen, herinneringsbrieven naar de klanten die na een maand de wissel nog niet hebben gedaan, informatie op de website, artikels op Facebook van Fluvius, brieven en mails naar de klanten op datum van het faillissement. Het zijn allemaal acties die Fluvius heeft ondernomen.

Heb ik contact gehad met FEBEG en/of Fluvius? Uiteraard is deze problematiek aan bod gekomen tijdens mijn maandelijks overleg met Fluvius, en ook aan FEBEG is dit gemeld.

Ik ga ervan uit dat leveranciers niet moedwillig laattijdig een switchsignaal doorgeven. Dat zou wel heel pervers zijn. Een leverancier is immers blij als hij nieuwe klanten krijgt, denk ik dan. Het feit dat er op korte termijn heel veel klanten een nieuwe leverancier gezocht hebben en dat deze klanten niet altijd gezegd zouden hebben dat ze van de Vlaamse Energieleverancier komen, heeft in deze problematiek – zegt men mij – ook een rol gespeeld.

Als je kunt aantonen dat je een contract hebt afgesloten bij een andere leverancier, zal Fluvius de voorschotfactuur verrekenen met de slotfactuur en een creditnota opsturen.

Daarnaast zal ik aan de energieleveranciers vragen om in de toekomst de termijn van dertig dagen waarbinnen retroactief energie geleverd kan worden, te verlengen. Zo hebben netgebruikers nog iets langer de tijd om een commercieel contract te sluiten nadat ze bij de noodleverancier terechtgekomen zijn. Ook de nieuwe leverancier krijgt zo iets langer de tijd om bij Fluvius aan te geven dat er een leverancierswissel gebeurd is.

Kijkt de regulator toe op de manier waarop leveranciers omgaan met de overgang van nieuwe contracten en op de bottlenecks in dat systeem? Dit is een goede vraag voor de regulator.

De V-test werd begin dit jaar vernieuwd. Consumenten en kleine bedrijven kunnen nu ook een keuze maken volgens de startdatum van een nieuw contract bij een leverancier en binnenkort ook volgens de leveringsdatum.

Bestaan er sancties voor leveranciers? Artikel 4.4.1. van het Energiedecreet stelt: "Als een afnemer wil veranderen van leverancier (…) wordt dat, als hij zich houdt aan de contractuele voorwaarden, geregeld binnen ten hoogste drie weken vanaf de datum van het verzoek van de afnemer aan de leverancier door de betrokken netbeheerder. Vanaf 1 januari 2026 neemt het technische proces van verandering van leverancier niet langer dan 24 uur in beslag en is die verandering op elke werkdag mogelijk." Er is dus tot op heden geen algemene problematiek vastgesteld bij leveranciers die systematisch te laat nieuwe leveringscontracten zouden laten ingaan. Misschien moet eens concreet met betrekking tot dat decreet worden bekeken of er een sanctie mogelijk is.

Is het nuttig om lijsten te publiceren? Via de Servicecheck van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) is het mogelijk om de dienstverlening van de energieleveranciers in Vlaanderen te vergelijken. Leveranciers waarover veel klachten zijn, zullen slechter scoren op de klachtenindicator. Het lijkt me dan ook nuttiger om deze problematiek mee te nemen in de ruimere context van de Servicecheck, eerder dan afzonderlijke lijsten te publiceren. De VREG liet me weten dat het de bedoeling is om op korte termijn deze Servicecheck in de V-test te integreren. Ik denk dat dat nuttig is.

Het Energiedecreet voorziet dat de VREG de leveringsvergunningen toekent. Als uit controles of uit de verplichte rapporteringen van de leveranciers blijkt dat ze de regels en voorwaarden niet respecteren, kan de regulator de vergunning ook opnieuw intrekken. Dat is ook een belangrijk gegeven.

Leveranciers van elektriciteit en/of aardgas in Vlaanderen hebben een aantal wettelijke verplichtingen op sociaal-economisch, ecologisch en technisch vlak. Daarnaast moeten ze ook hun financiële capaciteit kunnen bewijzen en toegangscontracten met de netbeheerders afsluiten zodat ze verzekerd zijn van aardgas en elektriciteit voor hun klanten.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, dank u voor uw antwoord. Eigenlijk begrijp ik daar vooral uit dat het allemaal goed en in orde zou moeten zijn omdat we de juiste regels hebben. Alleen blijkt uit de praktijk dat dat niet zo is. Zo'n faillissement van een al bij al zeer kleine leverancier is in wezen een stresstest voor het systeem. Dit was een al bij al kleine stresstest. Daaruit blijkt dat het systeem niet naar behoren werkt. Er zijn hoe dan ook te veel gezinnen waar de overstap niet of niet goed is gelukt. Zij komen daardoor voor problemen te staan. Zelfs al zijn die problemen achteraf oplosbaar en kan men de oorspronkelijke paniek over de veel te hoge facturen oplossen door dat recht te zetten, is het niet de bedoeling dat dat achteraf moet worden rechtgezet en bijgestuurd en dat mensen in die situatie blijven zitten.

Mijn vraag was heel specifiek of dit een breder probleem is. Ik hoor heel wat klachten over moeilijk bereikbare klantendiensten van leveranciers bij overstappen, over dingen die haperen en moeilijk gaan. Ik ken ook de regels van het artikel 4 van het Energiedecreet. Alleen blijkt dat er toch wel wat haken en ogen aan zitten in de toepassing ervan.

Ik wil mijn vraag uitbreiden. Misschien moet u de VREG en misschien ook de ombudsman specifiek hierover aanspreken, want het klopt blijkbaar toch niet zoals het in de theorie zou moeten kloppen. Dat creëert een hoop stress bij gezinnen. Ik wil gerust geloven dat de leveranciers dat niet moedwillig doen. Zij hebben daar inderdaad a priori ook geen belang bij. Maar het loopt niet goed. Het is niet de bedoeling dat het niet goed loopt, want het heeft geen zin om aan mensen te beloven dat ze binnen 24 uur kunnen overschakelen naar een beter contract als het al een maand en 17 telefoontjes naar de klantendienst die je niet aan de lijn krijgt, duurt om dat gedaan te krijgen. Zeker in de huidige markt van energieprijzen kunnen de mensen die bijkomende stress missen als de pest.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega Tobback, over dat laatste zijn we het eens. De klanten kunnen bijkomende stress missen als de pest. Dat is zeker. Ik zie wel, ondanks het feit dat dit faillissement onverwacht is, dat een aantal zaken goed gefunctioneerd hebben, maar dat een aantal andere punten moeten worden bijgestuurd, onder andere rond de gegevensuitwisseling tussen Fluvius en de leveranciers. Daar verwacht men van de klanten dat ze zelf aangeven vanwaar ze komen en hoe ze in de toekomst beleverd willen worden. Dat is eigenlijk vreemd, want normaal gezien zouden die gegevens via Atrias ter beschikking van Fluvius moeten zijn. Daar komt dan het signaal van de nieuwe leverancier. Ik vind het vreemd dat die gegevensuitwisseling niet automatisch is verlopen, zoals het eigenlijk voorzien en gepland is.

Ten aanzien van de 6 procent klanten die nog overblijven bij de noodleverancier, begrijp ik, minister, dat na de brief van vorige week nu nog eens bijkomend gemaild en gebeld wordt. Het is belangrijk dat men de acties niet stopt, maar dat men doorgaat tot iedereen op zijn of haar plaats zit. Dat is goed.

Dit was de Vlaamse Energieleverancier. We hebben daarna een debat gehad met de VREG en met u over hoe we in de toekomst faillissementen kunnen vermijden. Hebt u ondertussen in de afgesproken acties al stappen gezet om ervoor te zorgen

dat we in de toekomst dergelijke zaken kunnen vermijden, onder andere rond de stresstest, waarbij de regulator een belangrijke rol heeft, maar waarbij er misschien ook vanuit de regering een aantal impulsen kunnen worden gegeven? U gaf in het verleden al aan dat er indicaties waren van andere leveranciers die in de problemen zouden zijn of gekomen zijn. Zijn die indicaties er nog steeds of hebt u het gevoel dat we op dat vlak naar een stabielere situatie zijn geëvolueerd?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, vorige week heb ik deze vraag ook al gesteld. Ik heb toen aangegeven dat er problemen waren en dat de getroffenen van die faillissementen moeten worden bijgestaan. Het is nu gemakkelijk om te zeggen dat de VREG en Fluvius dat moeten regelen. Dat is heel goed, maar een week geleden is daarop al geattendeerd. Hebt u in die week contact gehad met de VREG? Hebt u in die week hierover contact gehad met Fluvius? Hebt u hen ook aangemaand om maatregelen te nemen?

U geeft aan dat u misschien een decreetswijziging wilt doorvoeren met een evaluatie daarvan. Maar daar zijn de klanten op dit moment niet mee geholpen.

Vorige week was het nog 9 tot 10 procent. Nu is het aantal klanten dat bij Fluvius blijft hangen, gehalveerd. Maar, nogmaals, het is niet voldoende om een brief of een mail te schrijven. Als men de brief openmaakt, is dat al heel positief. Een mail verdwijnt ook regelmatig tussen de massa. Ik heb al aangegeven dat er nood aan begeleiding is. Het klinkt misschien raar, maar sommige mensen dienen bij de hand te worden genomen om een oplossing te vinden. U kunt daar natuurlijk heel verontwaardigd over doen, maar zo is het wel. Mensen blijven dikwijls jarenlang plakken bij een leverancier, en weten daarna niet goed meer hoe te handelen – zeker niet in zo'n stresserende situatie – om dan snel snel over te schakelen naar een leverancier.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, het is goed nieuws dat het aantal mensen dat bij de noodleverancier blijft zitten, aan een snel tempo blijft zakken. Ik hoop dat we er daardoor snel van af zijn. Niettemin wijzen de vraagstellers op de problematiek dat het niet voor iedereen vlot en soepel verloopt. Ik zal de vragen hierover niet herhalen, maar ik ben alleszins wel geïnteresseerd in de oplossing hiervoor.

Wat mij wel nog belangrijk lijkt, is dat wij zicht krijgen op wie er blijft hangen. Ik heb deze vraag ook al eerder gesteld. Is dat een bepaalde doelgroep? Genieten die mensen een sociaal tarief? Speelt dat een rol?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Pieters, uiteraard heb ik praktisch elke dag over deze problematiek contact, onder andere met Fluvius. U moet weten dat de gegevens van het profiel van de klanten en wie zij zijn, bij de energieleveranciers zitten. Fluvius weet niet wie die mensen zijn, welk sociaal-economisch profiel en ik weet niet wat allemaal zij hebben.

Mailen, brieven, bellen … Ik ben bereid om nog andere dingen te bekijken, maar dan hoor ik het graag. Ik weet niet wat u bedoelt met het handje vasthouden. Moeten we bij die zevenduizend mensen aan huis gaan? Moeten we bij hen aanbellen aan de deur en dan de paperassen overnemen? Wat bedoelt u daarmee? Ik zou dat graag willen weten, want dan kan ik misschien volk aanwerven om dat te doen.

Het is belangrijk om te weten dat ondertussen 94 of 95 procent al is overgestapt. Het gaat niet over een kleine groep. Mailen, brieven, bellen … Ik ben bereid om nog andere zaken te bekijken. Ik weet niet hoe we het anders moeten doen.

Er zijn niet alleen de VREG en de ombudsman, collega Tobback. U moet ook Test Aankoop horen over wat zij weten over de consumenten. Wij hebben bijna dagelijks contacten. Nu moeten wij ervoor zorgen dat ook de kleine 5 procent die daar nog zit, zo snel mogelijk naar een andere leverancier wordt geleid. Het zal met dat bellen intensiever zijn. Maar ik zie geen andere mogelijkheid om te nudgen, om de mensen richting een andere leverancier bijna te dwingen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, u maakt er een beetje een karikatuur van. Ik begrijp dat wel. Bij sommige mensen is het wel nodig om bij hen aan de deur te gaan en om hen meer te helpen dan met de hulp die u en ik daarbij nodig zouden hebben. Collega Pieters heeft daar geen ongelijk. Misschien moet u daar geen volk voor aanwerven, maar moet het toch eens worden bekeken wie dat dan wel kan doen.

Ik denk dat het beleid daar ook wel rekening mee moet houden. Het is geen pleidooi voor u om mensen aan te werven, maar wel om te kijken waar die hulp mogelijk is.

Het zou vooral moeten zijn dat het systeem op zo'n manier in elkaar zit dat het preventief wordt aangepakt en vermijdt dat die problemen ontstaan. Daarvoor moet het systeem naadloos functioneren, gemakkelijk en toegankelijk zijn en moeten de leveranciers hun taak doen. Het blijkt dat dat niet altijd het geval is, zelfs niet in een situatie als deze.

Een tweetal weken geleden heb ik bij de behandeling van het decreet gezegd dat het een goede zaak is dat men de termijn om bij de noodleverancier te zitten, heeft verlengd. Maar als dit soort problemen er zijn, dan moeten die worden opgelost. Het heeft dan niet veel nut om de termijn te verlengen, dan moet je de problemen oplossen en zoeken naar de oorzaken waarom mensen blijven hangen. Ik denk dan dat er bijvoorbeeld iets als een duidelijke oproep moet zijn om te signaleren welke leveranciers problemen hebben bij het overschakelen, dat daar een duidelijk meldpunt voor moet zijn en een campagne om dat meldpunt te gebruiken, zodat mensen weten dat ze daar terechtkunnen. Het zou nuttig zijn om druk uit te oefenen op leveranciers om hun taak te doen en om problemen snel te signaleren en snel op te lossen. Dan hoeven we naar minder mensen volk te sturen om dit achteraf aan te pakken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag over eventuele andere leveranciers en het vermijden van toekomstige faillissementen. Kunt u daar nog iets over zeggen? Voor de rest wil ik u alleen maar bedanken voor de antwoorden.

Collega Tobback, wat u voorstelt, is terecht, namelijk dat de leveranciers en de service die ze bieden, een belangrijk element is dat transparant moet worden gemaakt voor mogelijke klanten. Dat was de bedoeling van de Servicecheck van de VREG, geloof ik. Het is dan ook aan de regulator om die informatie ter beschikking te stellen aan klanten en potentiële klanten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het subsidiëren van de omvorming van fossiele brandstoffen naar uitstootvrij bouwmateriaal
– 1622 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega's, voor deze vraag om uitleg zijn we naar Nederland gaan kijken. Om te voldoen aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord en het Schone Lucht Akkoord, zoals het daar heet, wil de Nederlandse overheid dat de bouwsector in 2030 60 procent minder stikstof en 0,4 megaton minder CO_2 uitstoot. Daartoe trekt ze 270 miljoen euro uit om tot 2030 subsidies te geven voor uitstootvrij bouwmateriaal, zoals graaf- en heimachines, betonmixers en bouwaggregaten.

Daarenboven kan de bouwsector in Nederland ook een subsidie krijgen voor het ombouwen en aanpassen van hun huidig materiaal op diesel naar waterstof of elektriciteit, of het plaatsen van een katalysator. Ook innovatie wordt niet vergeten. Ook daarvoor is er geld uitgetrokken om bijvoorbeeld nieuwe uitstootvrije machines met bijhorende laadoplossingen te ontwikkelen.

In Vlaanderen is er sinds 22 februari 2019 de Green Deal Circulair Bouwen. Via dit gezamenlijk engagement willen bouwbedrijven, bouwmateriaalproducenten, lokale en regionale overheden, private bouwheren, onderzoekers en andere organisaties samenwerken om in de toekomst circulair bouwen in Vlaanderen tot een dagelijkse realiteit te maken.

Ook in Vlaanderen willen we hard inzetten op de energietransitie in de bouwsector. Heel wat bedrijven staan klaar om de transitie te maken. Men wil bijvoorbeeld af van dieselgeneratoren en evolueren naar hybride en batterijsystemen. Veel evenementen zoals festivals zijn ook vragende partij om hun tijdelijke energievoorziening te verduurzamen zodat die puffende dieselgroepen uit het landschap kunnen worden verwijderd.

Het lijkt er echter op dat de transitie naar meer duurzame systemen in de bouwsector hier minder vlot verloopt dan in Nederland. Door de bijzonder gulle subsidieregeling door de Nederlandse overheid worden de Vlaamse bouwbedrijven en leveranciers aan Vlaamse bouwbedrijven geconfronteerd met een concurrentiel nadeel, zeker als men weet dat veel van die bedrijven zowel op de Vlaamse als de Nederlandse markt actief zijn. Een gelijkaardige subsidie- of ondersteuningsregeling zou dit kunnen verhelpen.

Minister, kunt u een stand van zaken geven van de Green Deal Circulair Bouwen? Welke doelstellingen zijn daar vooropgesteld en hoe worden die gemonitord? Hoe evalueert u deze Green Deal? Op welke manier en met welke inzet van middelen kunt u de bouwsector ondersteunen in zijn energietransitie richting minimale uitstoot tegen 2030 en, eventueel op de langere termijn, tegen 2050? Wat zijn daar de plannen?

Hoe staat u tegenover een subsidieregeling zoals in Nederland is vormgegeven? Zijn er elementen die u ook in Vlaanderen wilt implementeren? Voorziet u een dergelijke steun voor onze bouwsector?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: De Green Deal Circulair Bouwen werkt mee aan een vermindering van 30 procent van de materialenvoetafdruk tegen 2030. De

deelnemende organisaties experimenteren in pilootprojecten en brengen hun kennis en ervaring samen in een lerend netwerk. We testen tools, methodieken en nieuwe vormen van ketensamenwerking uit. Intussen werden al meer dan honderd projecten in de bouw opgestart in Vlaanderen.

We hebben de groep van de Green Deal de afgelopen jaren ook begeleid met een groep van onderzoekers met veel expertise in circulair bouwen in de Proeftuin Circulair Bouwen met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB), UHasselt en de VUB. Dit werd gefinancierd vanuit de overheid.

Dit jaar gaat het vierde en laatste jaar van de Green Deal Circulair Bouwen in. Sinds de lancering in 2019 maken ondertussen 369 organisaties, ondernemingen, overheden en onderzoeksinstellingen en experts deel uit het van het actieve netwerk. Elk van hen heeft ondertussen circulaire stappen gezet in het bouwproces. Hun successen en hindernissen willen we verder capteren om de transitie naar circulair bouwen nog sterker te maken. Er sluiten nog steeds nieuwe deelnemers aan bij de Green Deal, wat duidelijk maakt dat circulair bouwen meer en meer ingebed raakt in de bouwsector.

Om te kijken of we de nodige impact bereiken met de diverse strategieën in de circulaire economie, hebben we in november 2021 een monitor gelanceerd met diverse indicatoren. Hiermee willen we de transitie monitoren en evalueren. Aan de hand van de veranderingen in de indicatoren van deze monitor kunnen we nu onze voortgang in de transitie naar de circulaire economie opvolgen.

De Proeftuin Circulair Bouwen heeft in een eerste fase heel wat concrete beleidsaanbevelingen, belangrijke knelpunten en oplossingsrichtingen aangeleverd rond sloop en hergebruik. In de tweede fase, die nu loopt, wil het onderzoeksconsortium op basis van de ervaringen en leerlessen uit de experimenten van de Green Deal, de gesubsidieerde projecten van Vlaanderen Circulair en verder gericht onderzoek hetzelfde doen voor de thema's veranderingsgericht (ver)bouwen, synergieën voor circulaire businessmodellen en overheden als versnelling voor circulaire innovatie in de bouw. Het budget hiervoor was net geen 3 miljoen euro.

Het ontwerp van het nieuwe beleidsprogramma 'Op weg naar circulair bouwen 2022-2030' zit in de laatste fase van de besluitvorming en wordt binnenkort ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Het beleidsprogramma bevat een heel aantal ambities waaraan de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) samen met partners de komende jaren zal werken om de transitie naar een circulaire bouweconomie voort te zetten. De kennis en de knowhow van de bouwsector is dan ook zeer welgekomen.

Deze verschillende initiatieven werken complementair. Hun grootste focus ligt op het verduurzamen van het gebouwde patrimonium en het verlagen van de energie- en milieu-impact via een volledige levenscyclusbenadering, en niet rechtstreeks op de omschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzamere energievoorziening voor bouwmaterieel. Onrechtstreeks wordt dit echter wel bevorderd doordat de milieu-impact in een volledige levenscyclusbenadering sterk beïnvloed wordt door de manier van produceren, verwerken, enzovoort.

Binnen het kader van het plan Vlaamse Veerkracht werd onlangs nog 10 miljoen euro voorzien. Deze middelen worden opgevolgd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). Parallel wordt ook het gewone instrumentarium ingezet. Concreet gaan de middelen naar negentien projecten rond het aanpakken van knelpunten op het vlak van circulair bouwen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister. Ik denk dat het goed is dat Vlaanderen bijzonder actief bezig is met dat circulair bouwen. Ik hoor allerlei zaken die zeer goed klinken: een nieuw programma, negentien concrete projecten, een levenscyclusanalyse …

Ik heb enkele bijkomende vragen. Welk budget is voorbehouden voor dat nieuwe programma? U zei dat het in de eerste fase ging om 3 miljoen euro. Welk budget wordt er uitgetrokken voor die negentien projecten?

De Green Deal Circulair Bouwen en het groene programma situeren zich vooral in de sfeer van onderzoek en ontwikkeling. Ik denk dat dat goed is: proefprojecten, bekijken wat werkt en hoe het eventueel beter kan. In Nederland gaat men een stap verder en gaat men echt heel breed met het ondersteunen van bedrijven op het terrein om een omschakeling te maken inzake hun bouwmateriaal en machines. Men trekt daar bijzonder veel geld voor uit. Die Nederlandse bouwbedrijven die hun dieselgroepen en dieselaggregaten willen vervangen door elektrische of batterijtoepassingen, kunnen daarvoor 40 tot 50 procent subsidie krijgen. Daardoor wordt een enorm concurrentieel nadeel gecreëerd voor de Vlaamse bedrijven, die ook op die Nederlandse markt actief zijn. Omgekeerd zijn het de Nederlandse bedrijven die, op basis van de subsidieregeling van de Vlaamse overheid, hier actief worden.

Ik denk dus dat we daar ofwel zelf ook iets tegenover moeten stellen vanuit de Vlaamse overheid, ofwel moet er in overleg gegaan worden met de Nederlandse overheid, omdat ze hier op het pad zitten van staatssteun die niet toegelaten is en dat ze op die manier de markt aan het verstoren zijn. Ik vrees dat de tweede optie de moeilijkste zal zijn en dat Vlaanderen dus zelf 'uit zijn kot' zal moeten komen om ervoor te zorgen dat onze bouwsector en vooral de toeleveranciers niet weggevaagd worden door de Nederlandse gulheid en plannen.

Ik heb daarover nog de volgende vragen. Zult u overleg plegen met uw Nederlandse collega over hun programma en de impact op Vlaanderen? Zult u overleg plegen met de bouwsector over een concreet ondersteuningssysteem gelijkaardig aan dat van Nederland? Zo niet dreigen onze bedrijven straks gewoon weggeveegd te worden.

De overheid kan niet alleen met financiële middelen, proefprojecten, onderzoek en ontwikkeling, het circulair bouwen en de transitie in de bouwsector ondersteunen, maar ook via aanbestedingen. Op welke manier kunnen we er met het beleid voor Vlaamse overheidsaanbestedingen voor zorgen dat bedrijven die werk maken van een slimme transitie naar klimaatvriendelijke alternatieven, daar de vruchten van plukken? Hebt u intenties op dat vlak?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega Bothuyne. Voor die negentien projecten wordt ongeveer 10 miljoen euro voorzien. Ik denk dat onderzoek en ontwikkeling inderdaad van groot belang zijn. Dat werd ook al deels omgezet in beleid. Ik denk bijvoorbeeld aan het selectief slopen, dat we verplicht gemaakt hebben in het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA). Maar we nemen alle input uit de Green Deal en uit de proeftuinen ter harte. Daar waar het wetgevend nodig is, zullen we daar ook een initiatief voor nemen.

Wat die grotere werven betreft: na evaluatie denk ik dat we ook de kleinere werven kunnen meenemen. U hebt een punt op dat vlak. Wat het over de grens kijken betreft, ben ik het met u eens. We moeten ervaringen delen. Ik zit trouwens binnenkort samen met de nieuwe minister, Rob Jetten. Dat is een uitgelezen

moment om het daarover te hebben en om te bekijken hoe ze in Nederland hun renovatiebeleid zien en hoe ze daarop zullen inzetten.

Circulair aanbesteden zit als hefboom in onze governance van Vlaanderen Circulair. Dat wordt dus ook maximaal meegenomen. Uiteraard moet de overheid daarbij het goede voorbeeld geven.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bedankt, minister. Het is goed dat er 10 miljoen euro wordt uitgetrokken voor die negentien projecten. Er zijn ongetwijfeld ook reguliere budgetten die voor een aantal zaken qua vergroening en transitie aangesproken kunnen worden. Maar als ik dat afzet tegen die 270 miljoen euro, specifiek voor de vergroening van materiaal en machines in de bouwsector in Nederland, dan zien we wel dat we hier een probleem hebben. Het is een gemeenschappelijke markt, met heel veel bedrijven die op elkaars terrein actief zijn. Ik zou het dus appreciëren, mocht u dit echt als een belangrijk punt meenemen in uw overleg met uw Nederlandse collega binnenkort, zodat we aan onze bedrijven toch kunnen aangeven dat we ook voor hun rechten opkomen. En als blijkt dat Nederland doorzet en dat de impact op onze bedrijven groot is, dan zullen we toch moeten nadenken over een manier om een tandje bij te steken op het vlak van de ondersteuning van bedrijven richting een klimaatvriendelijkere bouwsector.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Claes aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de intentie van de Vlaamse Regering om de elektriciteitsfactuur te doen dalen door een knip in de groenestroomcertificaten
– 1676 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, toen ik vorige week donderdag deze vraag om uitleg over een potentiële knip in de groenestroomcertificaten indiende, ging het enkel nog maar om een gerucht in De Tijd. De dag erna hebben we kunnen vernemen dat de Vlaamse Regering daar ook effectief een beslissing over genomen heeft. Dat is goed, want de consumenten betalen nu via hun stroomfactuur mee voor de oversubsidiëring van groene stroom, waarvan de groenestroomcertificaten een belangrijk onderdeel uitmaken.

Mijn partij was van meet af aan tegen die groenestroomcertificaten. Ik heb een vraag om uitleg teruggevonden van onze goede ex-collega, Jan Penris, die in 2010 in het Vlaams Parlement al het volgende zei: "Het zijn die bedrijven die met dergelijke projecten niet alleen hun imago oppoetsen, maar vooral extra winsten genereren. Het is de man in de straat, die het al moeilijk heeft, die op het einde van de rit de rekening van dit mooie verhaal zal moeten betalen." Dat zei hij in 2010.

Ik kan niet anders dan concluderen dat collega Penris gelijk heeft gekregen, want al snel bleek inderdaad dat het certificatensysteem een ware zonnepanelenzwendel werd voor bepaalde grote bedrijven, die hiermee nog grotere megawinsten konden boeken, megawinsten waarvoor de burger jarenlang de rekening betaalt. De Vlaamse Regering zou nu alsnog de stroomfactuur goedkoper willen maken door een deel van de factuur van de groenestroomcertificaten op te kuisen. De vraag is natuurlijk op welke wijze dit juridisch haalbaar is, want het is een onverstandig uitgewerkt systeem. Het systeem van de groenestroomcertificaten is een pervers

uitgewerkt systeem, maar helaas wel een volkomen legaal systeem, dat voor vele bedrijven jarenlang inkomsten garandeerde. Volgens De Tijd en volgens uzelf vergt de oplossing die zou worden uitgewerkt een soort van 'juridische spitstechnologie'.

Dat is allemaal zeer interessant, zeker omdat de problematiek van de onbetaalbare stroomfacturen nu uiterst urgent is. Ik heb daarover de volgende vragen, minister.

Binnen welke termijn denkt u hiermee de factuur te kunnen ontlasten? Denkt u effectief een juridisch sluitende oplossing te kunnen voorzien die dure juridische procedures kan vermijden? Welk bedrag denkt of hoopt u zo uit de factuur te kunnen halen om die verder te ontvetten en meer betaalbaar te maken voor de consument?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Zowel in het parlement als in de commissie hebben we inderdaad de afgelopen twee jaar heel vaak gediscussieerd over de openbare-dienstverplichtingen en alles wat daarin zit, en over of dat op een goede en structurele manier kan worden bekeken. We hebben dat het afgelopen jaar gedaan, om daar een goede juridische grond voor te vinden. Jullie weten dat de groene-stroomcertificaten ongeveer 90 procent uitmaken van de openbaredienstverplich-tingen. Als je iets wilt doen aan de Vlaamse component in de energiefactuur, kom je vrij snel daar terecht.

Het is de bedoeling in de loop van het voorjaar een ontwerpdecreet aan de Vlaamse Regering te kunnen voorleggen. Dat ontwerpdecreet moet dan de regelgevende procedures volgen en aan de adviesraden en de Raad van State worden voorgelegd. Daarna zal het naar het parlement gaan. Het streefdoel om deze nieuwe regeling te operationaliseren is 1 januari 2023. 'As we speak' wordt gewerkt aan de teksten.

U vraagt naar juridisch sluitende oplossingen om juridische procedures te vermijden. Dat is natuurlijk de bedoeling. Ik ben zelf jurist en weet dus dat als je een regeling wilt uitwerken, je ervoor moet zorgen dat het juridisch zo goed als waterdicht is. Men mag zich niet in avonturen storten. Ik heb hier al wat avonturen gehad. Dat is helemaal niet de bedoeling.

Ik ben me er wel van bewust dat de aangekondigde wijzigingen niet zonder slag of stoot zullen worden aanvaard. Het gaat over veel geld. Teneinde een zo juridisch robuust mogelijke regeling te creëren, laten we de Vlaamse overheid in deze operatie dan ook bijstaan door verschillende externe juristen die de nodige kennis en ervaring hebben in alles wat met staatssteun te maken heeft. Wij zijn ervan overtuigd dat ons standpunt juridisch overeind zal blijven. Het is niet de bedoeling om aan iets te beginnen zonder te weten dat we het kunnen halen. Vandaar dat wij uiteraard ook uitkijken naar het advies van de Raad van State, waarmee we natuurlijk rekening zullen houden.

Ik wil alvast nogmaals benadrukken dat we hier voor de grote installaties te maken hebben met een steunmaatregel in de zin van artikel 107 van het Europees verdrag met betrekking tot staatssteun. U weet dat in de hiërarchie der normen bepaalde regels voorrang hebben. Een van de elementen waarmee bij staatssteun steeds rekening moet worden gehouden, is dat de overheid er te allen tijde voor moet zorgen dat er geen overcompensatie plaatsvindt. Daarbij stelde de Europese rechtspraak al dat men geen gewettigd vertrouwen kan baseren op het verkrijgen van overcompensatie. Niemand heeft recht op een onrechtmatig verkregen voor-deel. Ik wil ook benadrukken dat subsidies geen contracten zijn, maar gunst-maatregelen van de overheid die, zoals alle overheidshandelingen, aan regels zijn onderworpen en dus ook aan de staatssteunregeling. Rechtszekerheid betekent ook dat burgers en ondernemingen erop kunnen rekenen dat regels consequent

worden toegepast, niet dat onrechtmatige oversubsidiëring in leven wordt gehouden.

De hervorming die de Vlaamse Regering in 2012 en 2013 doorvoerde, zorgde er via een beperkte steuntermijn en de invoering van de bandingfactor voor dat installaties met startdatum vanaf 2013 minder werden gesubsidieerd. De bandingfactor voor bijvoorbeeld zonnepanelen volgt daarbij immers de elektriciteitsprijzen. Jaarlijks herberekent het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) de bandingfactoren voor bestaande installaties met startdatum vanaf 2013.

Een dergelijk systeem bestaat echter niet bij de oude installaties met startdatum van voor 2013. Dergelijke installaties ontvangen immers nog steeds één groenestroomcertificaat per opgewekt megawattuur elektriciteit, en dit voor een periode tot twintig jaar vanaf de indienstneming, met daarbovenop de mogelijkheid tot verlenging als ze bij het verstrijken van die termijn nog niet afgeschreven investeringen zouden hebben. Deze combinatie van de steuntermijn, de waarde van de groenestroomcertificaten en de waarde van de elektriciteit die door de installatie wordt opgewekt, zorgt er dan ook voor dat veel dergelijke installaties overgesubsidieerd zijn. Het is dit hele systeem dat we nu zullen herbekijken.

We stellen dan ook voor de termijn van de steun in principe tot tien jaar te beperken, maar natuurlijk met de garantie dat die installaties daarbij een billijk maar niet onredelijk rendement zullen hebben. Zoals eerder gezegd, zullen we niet retroactief optreden en worden er geen certificaten teruggevorderd, zelfs al zou een overgesubsidieerde installatie heden al meer dan tien jaar steun hebben genoten.

Door deze wijzigingen beogen wij om gedurende de volgende tien jaar ongeveer 1,2 miljard euro minder groenestroomcertificaten uit te betalen aan grote investeerders in zonnepaneleninstallaties. Dit zijn bedragen die anders in de distributienettarieven zouden worden doorgerekend of waarvoor de netbeheerders vanuit de Vlaamse begrotingsmiddelen een vergoeding kregen.

Tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat deze operatie op geen enkele wijze de eigenaars van kleinschalige zonnepanelen zal raken. Doordat zij in verhouding tot die grote installaties per jaar slechts een handvol groenestroomcertificaten ontvangen, zal er voor hen immers niets veranderen.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, ik kijk samen met u uit naar het advies van de Raad van State. Dat lijkt mij zeer interessant en belangrijk in dit dossier.

Ik kom even terug op het bedrag dat u noemde: 1,2 miljard euro, gespreid over tien jaar. Dat lijkt veel, maar als we dat omzetten naar wat dat voor de consument betekent, zou dat jaarlijks een vermindering zijn van ongeveer 37 euro op de energiefactuur. Dat is natuurlijk, als je de totale energiefactuur op jaarbasis bekijkt, een peulschil. Ik ben zelf op zoek naar een nieuw energiecontract. Het is goed dat het zal gebeuren, maar het is niet veel. U wilt het systeem niet afschaffen, maar ik heb het gevoel dat dit een grote Demirshow is. We hebben een week geleden het federale energieakkoord gehad, dat ook slecht was. En nu moet de Vlaamse Regering ook met iets in de pers komen, dat ook niet veel betekent. Zij moet wel effe de show stelen.

Ik blijf op mijn honger zitten. Als u het meent dat u de factuur wilt ontlasten, zou ik heel graag van u horen wat u zult ondernemen om die factuur te verlagen, zodat er geen energiearmoede meer is en zodat de consument op het einde van de rit veel minder betaalt. Ik zou nu graag van u weten, naast die knip die u voorstelt en waarvan het niet zeker is dat hij er zal komen, wat u verder nog zult

ondernemen om de torenhoge energiefactuur te verlagen. Want ook op het Vlaamse niveau kan men nog bijzonder veel doen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, als u een einde kunt maken aan de oversubsidiëring via de groenestroomcertificaten, dan ben ik daar 100 procent voor en zal ik dat absoluut toejuichen. Ik vind dat een goede zaak. Aan de andere kant denk ik dat nogal wat burgers teleurgesteld zullen zijn wanneer ze zien dat het maar dat is. Want die groenestroomcertificaten worden al jarenlang verkocht als dé reden waarom de stroomfactuur hoog is. Als dan blijkt dat het op 37 euro per jaar per gezin zal neerkomen, gespreid over vele jaren, zet dat de dingen wel in perspectief. En bovendien: het is vorige week met grote trom aangekondigd, maar het zal ten vroegste voor volgend jaar zijn. Veel zoden zet dat vandaag niet aan de dijk bij mensen die gestresseerd naar hun factuur van volgende maand kijken. Maar nogmaals: als het lukt, zal het een goede zaak zijn.

Ik heb een suggestie om het veel sneller te laten gaan. Minister, ik ben het met u eens dat dit staatssteun is, maar het is, denk ik, de enige staatssteun, bedrijfssubsidie, die we rechtstreeks aanrekenen aan mensen via hun elektriciteitsfactuur. Alle andere subsidies aan bedrijven worden gesubsidieerd uit specifieke budgetten daarvoor, via een overheidsbudget, via bepaalde fondsen en dergelijke meer. Als u dus echt snel wilt gaan en een verschil wilt maken, zelfs al is het maar 37 euro, waarom haalt u dan niet onmiddellijk ook deze staatssteun, deze subsidies voor de heer Huts en anderen, uit de factuur, en financiert u ze bijvoorbeeld niet met het Energiefonds, of met de opbrengst van die aardgasheffing die de Vlaamse Regering heeft aangekondigd?

Als het staatssteun is, betaal dat dan zoals alle andere staatsteun, en stop met deze specifieke staatssteun aan te rekenen aan mensen via hun elektriciteitsfactuur. Want het is het een of het ander. Ofwel is het een energiebeleid, ofwel is het staatssteun. Als het subsidies zijn, waarom moeten deze subsidies dan door de mensen opgehoest worden elke maand, via de elektriciteit die ze nu al veel te duur betalen? En waarom hoest de Vlaamse Regering ze dan niet op via al de andere potten die ze heeft om bedrijven te subsidiëren, en herverdeelt ze daarin? Dat lijkt mij veel terechter, en dat kan vanaf volgende maand. Dat kan zelfs vanaf volgende week, als de Vlaamse Regering daar een akkoord over vindt. En ook daar zult u de steun van Vooruit vol voor krijgen, minister.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, minister, het zal u niet verbazen dat wij vanuit onze Groenfractie ook absoluut voorstander zijn om die groenestroomcertificaten voor grote zonneparken uit de energiefactuur te halen.

Mijn collega's Björn Rzoska en Johan Danen dienden hier acht jaar geleden al een amendement over in. En begin februari 2021, eigenlijk dag op dag een jaar voor de persconferentie van vorige week, diende Johan Danen ook nog een vraag om uitleg in voor deze commissie. En het is opvallend dat het antwoord telkens was dat dat onmogelijk is. Minister, u hebt toen ook verwezen naar een juridisch advies. Want u had dat juridisch goed bekeken. Nu, ik heb ondertussen dat advies ook kunnen lezen, en het viel mij op dat dat dateerde van 2014, en dat dat dus helemaal niet zo recent was. Dat bleek toch wat uit uw antwoord van vorig jaar in de commissie.

Wat lezen we in dat advies? Dat de piste van een vermindering van de steun aan bestaande PV-installaties denkbaar is voor zover een dwingende reden van algemeen belang bestaat, en het vertrouwensbeginsel niet op buitensporige wijze teniet wordt gedaan.

Vorige week woensdag bleek dit ook nog de piste te zijn die binnen de meerderheid circuleerde, als ik De Standaard mag geloven. Daarin stond een citaat vanuit de meerderheid hierover. En het viel mij op dat u nu vandaag, maar ook afgelopen vrijdag, eerder de piste bewandelt van de oversubsidiëring en de Europese de-minimisregels.

Dus ik ben er absoluut voorstander van om dat eruit te halen. Maar het gehele voortraject, namelijk telkens eerst zeggen dat het niet mogelijk is, en dan op één week schijnbaar twee verschillende pistes bewandelen, dat boezemt mij niet zoveel vertrouwen in. En daarin volg ik de collega's dat het mij toch wat lijkt op een rookgordijn dat snel moest worden opgetrokken na de federale inspanningen. Het is iets op lange termijn, zeker, en het heeft een beperkte impact op de factuur. Dus ik ben benieuwd op welke manier u dit zult realiseren. En alle applaus indien het lukt, maar ik vroeg mij toch ook af welke extra inspanningen u nog op kortere termijn voor die energiefactuur zult nemen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, jullie weten dat ik, sinds ik hier twee jaar zit, systematisch dingen uit de factuur haal. Jullie kunnen dat ook zien, dat het Vlaamse aandeel van die energiefactuur gedaald is, in vergelijking met het federale aandeel. Daar zie je eigenlijk wel een grote stijging.

Maar de hoge energieprijzen hebben vooral te maken met wat er zich internationaal afspeelt. Ik wil ook nog wel eens benadrukken dat dat het grootste probleem is. Dat betekent ook wel dat we goed moeten nadenken over welke toekomst we ingaan als het gaat over energiebevoorrading in dit land.

Ik denk niet dat we iets moeten gaan ondernemen waardoor die factuur nog meer omhoog gaat. Ik heb altijd heel goed naar iedereen geluisterd, naar mensen die nog andere suggesties hebben in dit parlement. Ik heb zelf ook altijd gezocht naar oplossingen: wat kan ik doen, en wat kan ik doen dat ook juridisch volledig staande blijft, zonder dat we in allerlei grote processen belanden waarvan we de uitkomst niet kennen? Ik doe wat ik kan, en meer nog, ik heb de afgelopen twee jaar geen nieuwe zaken in de energiefactuur gestoken. Daar zijn we mee gestopt. En we halen er ook systematisch zaken uit. Dit jaar gaan de distributienettarieven met 20 procent naar omlaag. De aardgasheffing komt er ook aan, collega Tobback. Dat gaan we ook gebruiken om de factuur opnieuw te verzachten.

Ik zie inderdaad dat men voor de subsidies voor hernieuwbare energie in het verleden heeft beslist om dat in de energiefactuur te steken. U weet ook dat daar nog 9 miljard euro betaald moet worden tussen nu en de komende tien jaar. Dat is een historische erfenis waar ik mee zit. Maar ik kan geen 9 miljard euro op de begroting gaan zetten. Want als ik dat op de begroting zet, dan is dat bijna net zoveel als of misschien iets minder dan het budget van Welzijn. Dan wordt dat ook op de een of andere manier weer doorgerekend naar de belastingbetaler. Iemand zal dat finaal betalen, want ik kan ook geen geld bijdrukken. Ik zie ook nergens geld waarvan ik denk dat we dat daarmee kunnen doen.

Jullie weten dat ik met alles wat binnenkomt in het Energiefonds probeer om op het einde van het jaar groenestroomcertificaten op te kopen. Want dit is geen hocuspocus, collega's. Het federale niveau heeft iets gedaan voor drie maanden, voor alle duidelijkheid. Wat het federale niveau doet is niet structureel. Maar goed, iedereen moet voor zijn eigen deur vegen, vind ik. Het is wel belangrijk dat iedereen zijn eigen aandeel of component in die energiefactuur naar beneden haalt. Ik denk dat dat toch wel de taak is van iedereen die met die energiefactuur bezig is. Wij doen dat op Vlaams niveau, en we zullen dat ook het komende jaar doen.

Ik ben zelf ook jurist, dus ik zit daar, voor alle duidelijkheid, al twee jaar naar die groenestroomcertificaten te kijken. Het is niet omdat het federale niveau nu iets doet met een cheque voor drie maanden, dat Vlaanderen nu ook iets moet doen. Wij hebben vanuit Vlaanderen altijd gezegd dat we niet met eenmalige ingrepen of wat dan ook gaan werken. Wij hebben onszelf altijd voorgehouden dat we daar niets meer in steken, zoals in het verleden wel gebeurde. Daarom zitten we ook met die subsidies van hernieuwbare energie in die energiefactuur. Dat doen we niet meer.

Ten tweede halen we daar zaken uit, op een structurele manier. Jullie weten ook dat ik blijf zoeken, ook al zegt men misschien eerst dat dat niet gaat. Ik blijf zoeken naar oplossingen, naar zaken waar we naar kunnen kijken met gezond verstand, en waar we ook een goede juridische onderbouw voor kunnen vinden. Dat heb ik ook het afgelopen jaar verder gedaan, en terecht, denk ik. In de commissie werd gevraagd om toch maar verder te zoeken, en dat heb ik gedaan.

Weet ook dat er een recent richtsnoer van de Europese Commissie is, van begin dit jaar, dat de lidstaten verplicht om bestaande steun te evalueren en in te grijpen bij oversubsidiëring. Dat richtsnoer versterkt ook ons dossier, naast de bestaande regels rond staatssteun. Dat maakt natuurlijk dat we nu een goede juridische onderbouw hebben.

En ik blijf verder werken, collega's. Als ik nog mogelijkheden zie, dan zal ik daaraan werken. Want ik besef heel goed dat die energiefactuur een soort belastingbrief is. Maar ik vind ook dat er wat smalend wordt gedaan over de bedragen. Men zegt dat het 'maar' over 30, 40 of 50 euro gaat. Ik weet ook niet wat het exacte bedrag per gezin zal zijn. Maar ik vind ook dat het over het principe gaat, het principe dat je dat als overheid aanvecht en aanpakt. Ik denk dat dat ook heel belangrijk is.

Elk initiatief dat je neemt waarmee je de openbaredienstverplichtingen kunt verkleinen en minder doorrekenen op de energiefactuur, is de weg die we moeten bewandelen. Dat is op een structurele manier ook inkomen. Maar ik zal altijd blijven zoeken naar oplossingen en zaken om de energiefactuur nog verder naar beneden te halen. U weet dat ik ook fel inzet op fraude. Als er gefraudeerd wordt, zijn dat ook heel wat miljoenen euro's die we weer uit die factuur kunnen halen. Zolang ik hier mag zitten, is het werk niet af en zal ik verder blijven zoeken. En als er van de commissieleden juridisch robuuste oplossingen komen, wil ik die ook altijd bekijken, want ik denk die factuur belangrijk genoeg is. We moeten daar met meerderheid en oppositie op een goede manier naar kijken en er goede oplossingen voor vinden.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, het is positief dat u de zonnepanelen-zwendel met groenestroomcertificaten voor grote bedrijven nu wilt afschaffen, hoewel ik de timing een beetje vreemd vind, aangezien uw partij dat systeem in de Vlaamse Regering al meer dan tien jaar ondersteunt, of toch laat begaan. Maar ik blijf toch een beetje op mijn honger zitten wat betreft de verdere afslanking van de energiefactuur, minister. Het is voornamelijk symboolpolitiek, om te verhullen dat er op Vlaams niveau eigenlijk structureel niets gebeurt om die energiefactuur verder te doen dalen.

U vraagt aan het parlement suggesties om de energiefactuur terug te brengen tot wat ze eigenlijk moet zijn, namelijk de kostprijs voor het opwekken van de energie en het onderhouden van het net. Ik zal er twee doen. Eerst en vooral: haal alle openbaredienstverplichtingen ter subsidiëring van groene stroom gewoon uit de energiefactuur. Schaf die af. En twee: schaf al die ouderwetse energie-intercommunales af, en ook heel de façade die errond is gebouwd van Fluvius, met de honderden bijhorende politieke postjes om de trouwe partijsoldaten tevreden te

houden, die ons heel veel kosten. Schaf heel dat systeem van die energie-intercommunales af. Zo gaat u uiteindelijk kunnen terugkomen tot wat een energiefactuur moet zijn: de kostprijs voor het opwekken van energie en de kostprijs voor het net. Energie is een basisproduct en mag geen luxeproduct zijn. Alleen zo gaan we ervoor kunnen zorgen dat er geen energiearmoede meer is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de moeizame uitrol van energiedelen
– 1679 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, op 31 maart 2021 keurde het Vlaams Parlement een kaderdecreet voor energiedelen goed. Dat werd op 15 december nog gewijzigd door het Vlaams Parlement. Er werd toen ook een vierde categorie toegevoegd van personen die kunnen energiedelen, namelijk de actieve afnemers.

In de tussentijd nam de Vlaamse Regering een uitvoeringsbesluit voor de praktische uitwerking. In het oorspronkelijke ontwerp van 9 juli 2021 was er een eerste, stapsgewijze timing voorzien, namelijk: gezamenlijke actieve afnemers mogen vanaf 2022 starten met energiedelen binnen één gebouw. De persoon-aan-persoonverkoop start dan vanaf begin juli 2022. De energiegemeenschappen van burgers kunnen starten vanaf 2023. En hernieuwbare-energiegemeenschappen kunnen ook starten vanaf 2023.

Op last van de Raad van State werd die gefaseerde aanpak integraal geschrapt. Er werd gezegd dat alle systemen in één keer moeten worden uitgerold. En dat is eigenlijk ook wat op 1 januari 2022 van toepassing is, dus niet meer de verschillende timings, maar alle categorieën die tegelijkertijd mogelijk zijn.

Als we echter naar de websites van de Vlaamse overheid en die van Fluvius kijken, dan lezen we daar nog altijd de oorspronkelijk vooropgestelde gefaseerde timing, die dus op last van de Raad van State geschrapt is. Op dit moment kunnen enkel de gezamenlijk actieve afnemers aan energiedeling doen in één gebouw, als ze bij dezelfde leverancier zitten.

Je zou kunnen zeggen dat het een vergetelheid is om die webpagina's aan te passen, maar er blijkt dus meer aan de hand te zijn. Want hoewel bijvoorbeeld de persoon-aan-persoonverkoop nu decretaal mogelijk is, geeft Fluvius aan geïnteresseerden de boodschap dat het nog niet mogelijk is, omdat ze nog niet klaar zijn.

Minister, wat is nu de huidige situatie? Welke categorieën kunnen in de praktijk ook al projecten rond energiedelen opstarten en welke nog niet? Waar zitten de knelpunten nog? Welke stappen zult u ondernemen om zo snel mogelijk de praktijk in overeenstemming te brengen met het decretale kader en op welke termijn? Met andere woorden: welke stappen zult u ondernemen om zo snel mogelijk het energiedelen zo breed mogelijk toepasbaar te maken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, ik wil eerst meegeven dat gezien de zeer korte omzettingstermijnen van de betrokken richtlijnen, wij onmiddellijk zijn gestart met de voorbereiding van het ontwerpdecreet en het besluit. Beide zijn ook goedgekeurd door de regering. Parallel aan de voorbereiding van die regelgeving werd

aan de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en Fluvius gevraagd om ook alle nodige processen in gang te steken opdat energiedelen zo snel mogelijk kan worden toegepast. Dat maakt dat vandaag het regelgevende kader volledig in orde is. U weet ook dat wij als regio de eerste zijn in vergelijking met andere regio's en lidstaten die het regelgevende kader voorzien hebben.

Het technisch reglement van de VREG werd daarop aangepast. Het eerste protocol van Fluvius dat energiedelen in appartementsgebouwen mogelijk maakt, is ook goedgekeurd door de VREG. De volgende fases en protocollen worden nu door Fluvius volgens de instructies in het technisch reglement van de VREG voorbereid. Wij lopen dus voor. Wij werken ook zo snel mogelijk. Toen de richtlijnen er waren, is Vlaanderen onmiddellijk aan de slag gegaan. We zitten op dit moment dus goed op dat gebied.

Zoals reeds aangeven, keurde de VREG op 21 december vorig jaar het eerste protocol van Fluvius inzake energiedelen in een gebouw goed. Dat protocol regelt alle praktische afspraken en processen tussen de verschillende betrokken partijen. De volgende fases en protocollen worden nu door Fluvius voorbereid. Vanaf 1 juli dit jaar zal ook persoon-aan-persoonverkoop van groene stroom, bijvoorbeeld tussen twee familieleden of twee buren, mogelijk zijn.

Waar zitten de knelpunten? Energiedelen is een complexer gegeven dan het op het eerste gezicht lijkt, niet zozeer decretaal of wetgevend of wat dan ook, maar wat betreft de praktische uitvoering en het operationele. In het voorbereidingstraject werd duidelijk dat heel wat betrokken partijen, waaronder alle leveranciers, tegen complexiteiten aanlopen die vandaag nog niet opgelost kunnen worden. Vandaar het initiële voorstel van een gefaseerde implementatie in het ontwerpbesluit. In de praktijk is die timing en fasering hetgeen wat momenteel technisch mogelijk is. Het wegvallen van de timing en fasering in het besluit op advies van de Raad van State betekent jammer genoeg niet dat die obstakels daarmee ook wegvallen.

Een onmiddellijke, volledige en onvoorwaardelijke implementatie nu is gewoonweg niet mogelijk, omdat te veel technische en operationele processen bij alle verschillende marktpartijen daar nog niet op voorbereid zijn. Er komt veel meer bij kijken, zeggen ze ons, dan alleen maar het aanpassen van energievolumes in de database van de netbeheerders. Heel veel partijen zijn ook betrokken, zoals de afnemers zelf, de distributienetbeheerders, in sommige gevallen de transmissienetbeheerder, de leveranciers en de evenwichtsverantwoordelijken. Energiedelen beïnvloedt ook de balancing, de sourcing, de settlementprocessen, de facturatie enzovoort. De IT-systemen, de datasystemen en de marktprocessen zijn dus nog in volle voorbereiding, omdat die daar blijkbaar meer tijd voor nodig hebben dan wij, die met onze wetgeving al klaarstaan.

Deze aanpassingen vergen de nodige en vaak vastgelegde procedures en doorlooptijden met alle betrokken partijen. Er zijn ook procedures die ze blijkbaar moeten doorlopen. Vandaar dus dat geopteerd werd voor een stapsgewijze implementatie waarbij elke fase zou worden geoptimaliseerd op basis van voortschrijdend inzicht en marktafspraken, om zodoende te komen tot betrouwbare, klantvriendelijke en marktgedragen oplossingen.

Het heeft natuurlijk helemaal geen zin dat het niet werkt en dat de mensen zich afvragen wat dat allemaal is met dat energiedelen, dat ze er hun buik vol van hebben en er dan maar niet aan meedoen. Als alle betrokken partijen zeggen dat er ICT-gewijs en op het vlak van datasystemen enzovoort nog van alles moet worden aangepast, dan is het beter om dat stapsgewijs te doen.

Onnodig uitstel van bepaalde fasen moet worden vermeden. We doen dat het best zo snel mogelijk en we moeten streven naar een correcte uitvoering van het Energiebesluit, maar een bruuske all-inimplementatie zou in de huidige situatie tot

heel veel onzekerheid, discussies en te veel ad hocoplossingen leiden. Dat is ook niet de bedoeling. We blijven de voorbereidingen volgen. Het is de regulator die toezicht houdt op de implementatie van het decretaal kader.

Om energiegemeenschappen toch zo snel mogelijk in te voeren, is het des te belangrijker dat er nu reeds pilootprojecten starten. Ik heb dit besproken met Fluvius, en er werd afgesproken dat Fluvius in de komende maanden drie proefprojecten opstart. Deze projecten zijn bewust divers gekozen om het leerproces van al de betrokkenen te versnellen zodat een grootschalige uitrol in 2023 vlot kan verlopen.

Welke zijn die pilootprojecten? Een energiegemeenschap van een appartementsgebouw met een PV-installatie op het dak, een energiegemeenschap van een bedrijf met zijn werknemers, een energiegemeenschap van een lokaal bestuur of OCMW met kwetsbare burgers. Fluvius gaat daar werk van maken en zal contact opnemen met de leveranciers die hieraan willen meewerken. Het is van groot belang dat dat zo snel mogelijk opstart. Het is de bedoeling dat dat in de komende maanden gebeurt, zodat we van die drie grote pilootprojecten inzake energiegemeenschappen dit jaar veel kunnen leren en nagaan waar er problemen zijn, zodat we daar in de implementatie rekening mee kunnen houden. Als je zoiets invoert, is het belangrijk dat het vooral werkt en dat er geen grote fouten zijn, want dan zouden mensen daar een degout van krijgen, en dat is helemaal niet de bedoeling.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, u zegt dat we voorlopen met het regelgevend kader, maar wat heb je daaraan als de rest, de praktijk niet volgt? Ik heb nog enigszins begrip voor het feit dat die timing last minute is geschrapt door de Raad van State. Elia is klaar met de balancing van het net. Ook de energiemarkt, de verschillende private spelers zijn klaar om projecten op te starten. Fluvius is echter niet klaar, dus in de praktijk kan dat nog niet plaatsvinden.

U zegt dat energiedelen in één gebouw wel mogelijk is, maar ik begrijp dat dat dan enkel en alleen bij dezelfde leverancier is, zoals oorspronkelijk is voorzien. Ik vind het goed dat er al proefprojecten worden opgestart, dat is toch al een kleine eerste stap, maar tegelijk blijven we met een soort van vacuüm zitten.

De regelgeving zegt dat vanaf 1 januari alles mogelijk is, maar eigenlijk zegt u nu dat pas vanaf 1 juli een verkoop van persoon tot persoon mogelijk zal zijn, en de rest pas in 2023. Wat doen we dan met de burgers, de bedrijven die stappen verder willen zetten? Kunnen ze dan een schadevergoeding krijgen? Op welke manier gaan ze daarmee om?

De projecten worden uitgesteld, terwijl de regelgeving zegt dat het kan vanaf 1 januari. Daaraan gekoppeld: er is een verschillende timing, maar we houden nu vast aan de oorspronkelijke timing van vorig jaar. Je zou toch kunnen denken, aangezien de regelgeving is aangepast, dat we dat zo snel mogelijk in orde brengen. Ik heb niet de indruk dat dat nu gebeurt.

Vandaar mijn derde vraag: kunnen we niet sneller schakelen zodat we ons eigen regelgevingskader in de praktijk sneller kunnen waarmaken?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, tenzij ik het verkeerd begrepen heb, geeft de heer Aerts hier een verkeerde voorstelling van de feiten. Ik denk dat er eerst was afgesproken om gefaseerd te werken: eerst de departementsgebouwen, dan vanaf 1 juli van persoon tot persoon. De Raad van State zei dat we alles in één keer

moeten doen, maar de marktwerking is niet klaar. Daar kan de minister niets aan doen, niet door met een vlaggetje te zwaaien, niet door een ministerieel besluit te nemen.

Ik heb gebeld met verschillende marktspelers. De belangrijkste die alles een beetje coördineert, Flux50, zegt dat ze beginnen op te starten in de appartementsgebouwen. In Mechelen, met dezelfde opdrachthouder, is men de link aan het maken tussen een hal van de gemeente en het gemeentehuis. U zit daar mee in het bestuur, informeer u daar eens, zodat u weet waarover het gaat. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is alle dergelijke projecten aan het opstarten.

Natuurlijk zijn er ook conflictfases. Er zijn nog problemen met Fluvius omdat het IT-platform nog niet helemaal klaar is, maar ik denk dat het decretale en de initiatieven vanuit de Vlaamse overheid af zijn. Nu moet de markt zich organiseren, en ze doet dat ook. Daar is tijd voor. U bent tegen marktwerking, de markt is niet rap genoeg, straks gaat u nog boetes uitdelen aan de markt. Ik begrijp dat niet goed.

Ik denk wel degelijk dat alles er is. De marktwerking moet gebeuren. De VVSG test van alles uit binnen de gemeenten en start proefprojecten. Het snelste dat er zou komen, is dankzij Groen in Mechelen. Informeer daar eens hoe het loopt en waar het eventueel nog fout loopt.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Aerts, wij doen alles wat we kunnen, zo snel mogelijk. Maar er zijn heel veel partners. Iedereen moet natuurlijk mee. Ik kan toch niet sneller werken dan al die partners waar we afhankelijk van zijn. Het moet eerst in orde zijn.

Het gaat ook over een heel groot ICT-systeem, waar iedereen bij betrokken is. Dat betekent ook – zoals vaak bij zulke grote oefeningen – dat het gefaseerd verloopt. Nogmaals, hoe sneller, hoe liever, maar ik kan al die partners de arm niet ombuigen als zij zeggen dat er nog werk is aan de ICT en andere zaken. Als u een wonderoplossing hebt, hoor ik het graag. We zitten hiervoor continu rond de tafel.

Het belangrijkste voor mij is dat Vlaanderen er al mee bezig is. Regelgevend is alles al achter de rug. We zijn al bezig met de implementatie. Vanaf juli dit jaar is al van alles mogelijk. Er zijn heel wat pilootprojecten in heel wat steden rond energiegemeenschappen. Misschien moet u eens kijken waar uw partij in de regering zit. Zo moet men in Wallonië nog heel veel doen.

Ik vind ook dat u begrip moet hebben. U moet niet zeggen dat het te traag is of te dit of te dat. Wij zijn echt wel de regel. We zijn zo snel mogelijk gestart zodra de betrokken richtlijnen er waren. Sneller dan dit, zie ik niet gebeuren, tenzij we dat halsoverkop invoeren met heel wat fouten, rampen, foute facturen enzovoort tot gevolg. Dat doe ik niet, daar pas ik voor. Het systeem moet operationeel en in orde zijn. Dat heeft wat tijd nodig.

Ondertussen staat de markt niet stil, de mensen zijn zich aan het informeren. Dan is het goed, als het systeem klaar is, dat alles mooi kan lopen. Het is geen kwestie van jaren meer, rapper dan dit kan ik niet. Ik ben afhankelijk van heel veel betrokken partijen. Ik hoor heel graag uw oplossingen, dan kan ik die voorleggen aan de partners waar ik vaak mee aan tafel zit. Zeg het me dan.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, het wordt bijzonder vermoeiend. Ik zal u nog eens uitleggen dat Groen niet in de Waalse Regering zit, en dat doet er zelfs niet toe. Ik

dacht dat ik net aan u niet moet zeggen dat Vlaanderen beter zou moeten doen. Ik stel deze vragen hier omdat we energiedelen een warm hart toedragen en graag willen dat het beter zou functioneren.

Collega Gryffroy zegt hier dat we tegen marktwerking zijn en dat de markt niet klaar is. Excuseer, ik ben geïnformeerd door marktspelers– het is er meer dan één – die aangeven dat ze klaar zijn en willen starten, maar dat ze niet kunnen omdat het nog niet in orde is: Fluvius is nog niet in orde gebracht.

Ik heb dat in december vorig jaar al aangebracht tijdens de bespreking van de decreetsaanpassing: het is niet in orde, het gaat voor problemen zorgen want de overgang is te snel. Het decretaal kader is wel klaar, maar als de praktijk niet volgt, zijn we niet vooruitgeholpen. Dat is niet de schuld van de marktspelers. Laat ons maximaal inzetten op proefprojecten, dat vind ik goed, dat heb ik ook gezegd. Het lijkt me logisch dat we ervoor zorgen dat zo snel mogelijk de praktijk in overeenstemming wordt gebracht met het decretaal kader. Dat gebeurt vandaag niet. Ik hoop en verwacht dat er meer op wordt ingezet. Ik kijk uit naar de proefprojecten. Ik stel voor dat we er zoveel mogelijk lanceren, want er zijn wel degelijk mogelijkheden om meer te doen op het vlak van energiedelen.

Ik heb het gehad met al die verzinsels dat wij tegen marktwerking zijn en dat we in de Waalse Regering zitten. Zorg dat dit energiedelen draait. Dan kunnen we stappen vooruitzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.